

DJEČJI PODLISTAK „HRVATSKE RIJEČI“

HRCKO

23. rujna 2022.

Broj 215/216



ISSN 1821-3758



9771821375004



**Kata i Krista
prave kazalište**

**Bilo kuda -
Eko svuda**

Na putu odrastanja

**Izvannastavne
aktivnosti**

Moj ljubimac

Križaljka, vicevi...



Dragi čitatelji *Hrcka*!

Mjesec rujan donio je početak školske godine, te ste viiskusni, »samo« prešli u viši razred. Za neke je rujan ne samo početak nečega novog nego velika prekretnica u životu. Tu na prvome mjestu mislim na naše nove prijatelje – prvaše, koje ovom prilikom posebno pozdravljam. Radujem se što ćemo se u narednim godinama moći družiti. Već sada, vas praši, a osobito vaše učiteljice pozivam na suradnju, da crtate, a kasnije i pišete *Hrcku* koji se veseli svakom uratku svojih prijatelja.

Kao i svi, od sada ćete i vi svakog pretposljednog petka u mjesecu dobivati podlistak *Hrcko*.

Poziv za slanje radova, vijesti i fotografija važi za sve. Dolje na stranici (u impresumu) imate podatke gdje možete slati vašu poštu, crteže...

Kada je u pitanju škola, znam da ste već svi na svojim pozicijama i jasno je svima – učiti se mora.

Rujan ne donosi samo novu školsku godinu nego i novo godišnje doba, koje je upravo danas počelo (23. rujna). Prekrasna jesen, ispunjena šarenilom neka i vaše školske dane ispuni smijehom i radošću, a onda će vam i boravak u školi biti lakši i zanimljiviji.

Rujan je donio i novi broj *Hrcka*, a onda znate što vam je činiti – škicnite.

Vidimo se u listopadu.

Željka

IMPRESUM

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

Urednica izdanja: Željka Vukov

Suradnici: Ivana Petrekanić Šiž, Bernadica Ivanković,
Marina Piuković, Vesna Huska, Katarina Čeliković, Zoltan Siž,
Nevena Gabrić, Mirjana Crnković-Horvat, Slađana Husak,
Mario Tikvicki i Petar Tikvicki

Lektor: Zlatko Romić

Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi

Ilustracije: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov

Obrada fotografija: Nada Sudarević

E-mail: hrcko@hrvatskarijec.rs

Viber: 064/65-90-718

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu
Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje



Svečani prijem prvaša

Neki novi klinци

Polazak u školu važan je događaj za cijelu obitelj, a osobito uzbuđene mališane, koji se raduju i vesele novim izazovima. Ove školske godine u nastavu na hrvatskom jeziku upisana je 21. generacija prvašića, njih 17, od kojih je sedmero u OŠ *Ivan Milutinović* u Subotici, dvoje u istomenuj školi u Maloj Bosni i osmero u OŠ *Matko Vuković* u Subotici.

Prvog dana školske godine u prostorijama Hrvatskog nacionalnog vijeća priređen je prijem za prvaše cjelovite nastave na hrvatskom jeziku, koji su uz djelatnike HNV-a priredile učiteljice s učenicima nižih razreda osnovnih škola, koji su već u nastavi na hrvatskom.

Iako upisani u različite škole, svi prvaši čine jednu generaciju u obrazovnom sustavu na hrvatskom jeziku koji trenutačno broji oko tisuću učenika. Tijekom osam godina školovanja u osnovnoj školi bit će skupa

na svim izvannastavnim aktivnostima, druženjima i drugim događajima u zajednici.

Prvaše su ove školske godine preuzele učiteljice: u OŠ *Ivan Milutinović* u Subotici **Danijela Skenderović**, dok je u Maloj Bosni učiteljica **Marica Skenderović**. U OŠ *Matko Vuković* učiteljica prvog razreda je **Jelena Korponaić**.

Svi oni dobili su i prigodne darove koje su za njih osigurali Hrvatsko nacionalno vijeće, HPD *Bela Gabrić* i Udruga *Naša djeca*. Tako je i ovaj početak školske godine bio ispunjen uzbuđenjem veselih prvaša.

Ž. V.



Druženje koje nas jača



Ako ste sudjelovali u prvom *Etnokampu* Hrvatske čitaonice, sada su već i vaša djeca mogla biti sudionici jer prošlo je točno 15 etnokampova koji su svake godine iznova okupljali našu djecu u druženju, učenju, igranju, vjerskom odgoju, zajedništvu, očuvanju nacionalnog identiteta i da ne nabrajamo čega sve još.

Od prvog, koji je 2008. godine okupio dvadesetak djece, svaki naredni bio je sve interesaniji, bogatiji, nezaboravniji. Pa tako je i ovaj 15. po redu bio poseban (a kako drugačije). Predstaviti ćemo samo neke njegove posebnosti, jer nemoguće je sve, u ograničenom prostoru koji imamo.

15. Etnokamp Hrvatske čitaonice održan je uz logističku potporu Gradske knjižnice Subotica od 22. do 26. kolovoza u dvorištu i prostorijama DSHV-a. Okupio je 120 djece osnovnoškolske dobi i 65 volontera. Mnogi od volontera su nekada bili i sami sudionici *Etnokampa*.

Na tradicionalnom izletu djeca su putovala u Tavankut, na Etnosalaš *Balažević* gdje su imala brojne aktivnosti. Spomenimo igru *oklada*, gostovanje vatrogasaca iz Subotice koji su imali predavanje o sigurnosti i što trebaju ili ne trebaju





raditi djeca u slučaju izvanrednih događaja, posebice požara (čak su se i sami okušali u »gašenju požara«), posjetili su i mjesnu crkvu i nogometni stadion a bilo je i dosta vremena za druženje, odmor i igru.

U četrnaest kreativno-manualnih radionica djeca su izrađivala brojne uporabne predmete koje će koristiti, a poučeni su i novim vještinama. Tako su nastale čestitke od slame, pernica, čiviluk za ključeve, ukrasne gumice i rajfovi za kosu, vezom ukrašene torbice za mobitel i slično, vaze s cvijećem, ukrasni vjenčići od češera, lepeze, igračka pas, privjesci za ključeve, držač za olovke ili alat te od slamčica aparat za puhanje balončića od sapunice.

U duhovnoj radionici naučili su pjevati nove pjesme, a tema su bili blagoslovi te su se djeca upoznala i s novim predmetom *svetnjačom*, koji je nekada bio u svakom domu. Naučili su koja je njegova svrha pa su ga čak i sami izradili. U tom duhu nastao je i igrokaz *Blagoslovi* koji je namjenski za ovu prigodu napisala **Josipa Dević**, a mladi glumci su ga izveli na završnoj priredbi. Jedan dan slavljena je i sveta misa koju je predvodio vlč. **Tomislav Vojnić Mijatov**.

Organizirane su i recitatorska, dramska, radionica tradicijskog pjevanja, zatim je bila folklorna i radionica modernog plesa kao i obvezna kuharska radionica. Ovoga puta pekle su se palačinke. Na 10 tava ispečeno je 560 palačinki koje su djeca i volonteri brzinom svjetlosti pojeli u slast.

I ove godine djecu u *Etnokampu* posjetio je *Hrcko* koji im je donio i četiri velike torte.

Posljednjeg, petog dana *Etnokampa* održana je prodajna izložba radova nastalih u kampu i završna priredba gdje su djeca svojim roditeljima, braćama i sestrama te svima koji su došli pokazala što su sve naučila i radila u proteklom tjednu.

Opći zaključak je: Bilo nam je lijepo, kada će sljedeći?

B. I.





Ivana Šojat:

Oblak čvoraka

Živimo u svijetu u kojem vladaju neka nova pravila, koja baš i nisu najbolja. Roman za mlade *Oblak čvoraka* tematizira sve više prisutan problem među mladima, koji nije zaobišao ni našu zemlju. Potrebu da markiranom odjećom, skupim mobitelima, frizurama i izgledom općenito, budu prihvaćeni. Ovaj roman progovara o nasilju među mladima i strašnom pritisku kojemu su izloženi. Lucija je učenica osmog razreda koja na vlastitoj koži bolno kuša duboko ukorijenjenu »imovinsku podjelu« među djecom, kao i izopćenje iz skupine »popularnih«. Usred puberteta i velikih fizičkih promjena, ona se suočava i sa strašnom, okrutnom, a zapravo tako trivijalnom podjelom na one koji imaju i one koji nemaju.

Ovo jest knjiga za djecu, ali ove teme nitko od nas nije pošteđen. Zato ju obvezno pročitajte i uvjerite se da i najmanji od nas mogu poletjeti. Iako vršnjačko nasilje poput pošasti hara svijetom, može biti i drugačije. Imate pravo na pobunu, reći NE i svakako razgovarajte s roditeljima o tome jer vam oni žele najbolje. Kako je to riješila nesigurna Lucija doznajte u romanu.



STIHO LJUPCI



Dunje mirisave

Mirisale dunje

na granama.

Toliko su mirisale

da su nježne bube male
sve u nespavijest popadale.

Došla mama

s košarama.

– Odsad ćete mirisati

u sobama.

I zbilja,

čim bi tko u sobu stao,
u nespavijest bi namah pao.

Na ormaru,

u tri reda poslagane,

broje dane.

Čime li su namirisane?

Vera Zemunić



Kata i Krista prave kazalište

Kad su Kata i Krista bile male, najviše su volile komušat kuruze s komšincom Kocom. Kadgod bi Koca pravila lipe lutkice od komoške da i nagradi za pomaganje. Kujna je uvijek bila krcata kuružnom kad su one došle »pomagati« kuvarici Klari. Klamale bi se po kujni dok i Klara ne bi poslala rad krumpira u komaru do kapije priko koje bi i gledala klapa dice, kojima su Kata i Krista pravile lutkarsko kazalište.

KOMUŠAT – čistiti, guliti kukuruze

KURUZ – kukuruz

KOMŠINCA – susjeda

KUJNA – kuhinja

KRCAT – prepun, dupkom pun, pretrpan

KLAMAT SE – nesigurno stajati na kakvoj čvrstoj podlozi, ljuljati se

KOMARA – manja prostorija za posebne poslove i potrebe

KAPIJA – velika vrata na ulazu u dvorište

KLAPA – skupina, družina, družba



HRVATSKI JEZIK

Piše: Mirjana Crnković-Horvat

Kroz i tijekom

U hrvatskom jeziku postoje dvije riječi koje se često upotrebljavaju pogrešno. To nisu riječi koje nas zbunjuju, jer nerijetko ni ne znamo da ih upotrebljavamo pogrešno. Međutim, ono na što trebamo obratiti pozornost jest da ćemo riječ **kroz** upotrijebiti onda kad želimo izraziti prostor, a riječ **tijekom** onda kad želimo izraziti vrijeme. Budući da živimo u Srbiji, često riječ tijekom miješamo s riječi **tokom**, no one u hrvatskom jeziku ne znače isto. Riječ **tokom** ustvari je imenica tok, odnosno koristi se kad označavamo tok vode, npr. rijeke.

Pročitaj rečenice pa na linije upiši kroz, tijekom ili tokom. Procijeni kad je pravilno napisati koju riječ.

_____ nastave, družim se s prijateljima najviše vikendom.

Prošao je već _____ dvije granice, dakle uskoro stiže.

_____ Dunava teče _____ više država.

Naučila je plesati _____ nekoliko dana.

UPOZNAJMO VRŠNJAKE

Zovem se **Saša Košec**

Učenica sam drugog razreda OŠ Moša Pijade u Bregu.

Obitelj: tata **Viktor** (52), mama **Branka** (48) i brat **Primož** (11)



ILI – LI:

slano / **slatko**
voće / čokolada
kompjutor / društvena igra
stan / **kuća**
tenisice / **cipele**
meso / povrće
zima / **ljeto**
dan / noć
pješačenje / **bicikl**
jagoda / kruška
ružičasta / plava
film / knjiga

tamburaši / zabavljaci
matematika / digitalni svijet
pjevanje / **plesanje**
pizza / **paprikaš**
kemijska / **olovka**
čokolada / vanila
gazirano / **negazirano**
pas / mačka
selo / **grad**
gimnastika / vaterpolo
kazalište / film
jesti / kuhati

PREPORUČAM:

knjiga:
Maša i medvjed

pjevač:
Petar Grašo

pjesma:
Ako te pitaju

film:
Kralj lavova i
Lassie se vraća kući

kompjutorska igrica:
ne igram igrice



Volim: ići na folklor, lakirati nokte,
igrati se s drugaricama
Ne volim: raditi domaću zadaću

EKO JE COOL!

BILO KUDA - EKO SVUDA

Kako je dobro što uvijek ima neki novi početak! Najbolji početak je – početak velikog odmora i užine!

Počela je škola i bilo da ju jako ili malo manje volite, ona će nam svima ispuniti radne dane – do Božića! Kad se dobro odmorite, bit će novi početak – ne brinite!

Počinja opet i rubrika HRCKOVI EKOLOZI, a u njoj druženje, igra i mnoge radosti. Osobito – nove ideje i aktivnosti! Možda ove godine priča o tvom ili EKO PODVIGU tvojih prijatelja osvane na *Hrckovim* stranama? Bilo bi moćno i skroz COOL.

Ovog rujna, ideju su nam dali – »neki« BOMBONI s njihovom reklamom BILO KUDA – ... Što? EKO SVUDA. Zašto? Kod kuće i u školi čuvamo red i bacamo otpatke u koš za otpatke, a na ulici, na moru, u parku? Nećemo biti takvi! Jednostavno je: nitko ne voli kad je netko npr. samo u razredu »dobar drug«, a na odmoru te ignorira i druži se samo s nekim drugima, zar ne? Ni priroda to ne voli! Svi volimo one koji su PRAVI, baš kakvi trebaju biti, i to svugdje i uvijek.

Stoga – počinje pustolovina – EKO JE COOL, EKO SMO SVUDA! Počinjemo od početka dana (jutro) i to – u svojoj sobi, naravno

BUDI EKO U SVOJOJ SOBI!

1. Pripremi kutiju za papir za reciklažu i ostavi ju ispod postelje (psst – tajna plus: košara za otpatke će se sporije puniti, pa ćeš je morati rjeđe prazniti, a znam koliko si zauzet/a, u sobi će sve biti urednije, a kutija će biti izvrsno mjesto za skrivanje stvari od malog brata/seke, pogotovo ako je zakloniš kutijom s igračkama). Naravno, kad se kutija napuni, daj mami/tati da je odnesu negdje na reciklažu – EKO JE reciklirati!



2. EKO MODA! – kombiniraj odjeću da ju možeš nositi više puta, za koju procijeniš da je još čista i uredna, složij je i vrati na vješalicu (ako treba, konzultiraj stručnjake, čitaj – mamu) i odjeni za koji dan opet (baciš li ju na pod ili na krevet, uprašit će se i pogužvati, pa mora prije vremena na pranje, a to troši vodu, struju, deterdžent i omekšivač i sve više prlja naše vode!)

3. Unesi i njeguj bar dvije-tri zasađene biljke (cvjetne ili zelene – kako više voliš) koje će ti raditi kisik, uljepšati prostor i uvijek – praviti društvo. EKO JE vrtlariti!

4. Naslikaj svoj omiljeni pejzaž i stavi na zid kao sliku – neka te podsjeća kako je priroda lijepa i kako je nama lijepo kad smo u prirodi, te kako ju treba čuvati – EKO JE prirodi se diviti!

5. Obvezno gasi svjetlo kad ideš van – EKO JE električnu energiju štedjeti!

Eko zadaća za ovaj mjesec: smisli i napiši još jedno tvoje EKO PRAVILO! Pošalji i nama da vidimo, usvojimo i poštujemo! U sljedećem broju idemo dalje, svuda redom, jer HRCKOVI EKOLOZI su EKO SVUDA.

Ne zaboravi: planet Zemlja i svi prirodnoljupci svijeta računaju i na tebe i tvoju pomoć i suradnju! *Hrcko* čeka vijesti o tvojim podvizima!

Vesna Huska

Na putu odrastanja

Smotra dječjih pjevača i zborova 18. puta okupila je djecu, osnovce koji vole pjevati i svirati. Sve male i one malo veće soliste pratio je Dječji tamburaški orkestar Hrvatske glazbene udruge *Festival bunjevački pisama*, koji je pripremila i njime dirigirala prof. **Mira Temunović**.

Da je ovo nešto u čemu djeca uživaju, mogli su vidjeti svi posjetitelji koji su imali priliku poslušati 22 solista i Dječji zbor HKPD-a *Đurđin* koji je pripremila **Nela Skenderović**. No, osim toga i voditelji su bili vršnjaci pjevača i svirača, te su i ove godine program vodili sada većiskusni osmaci **Lana Šarčević** i **Marijan Rukavina**. Zapravo, cjelovečernji koncert, naravno uz pomoć odraslih, odradila su djeca.

Program Smotre nije natjecateljskog karaktera, te su sva djeca mogla na isti način uživati i biti nagrađena pljeskom prisutnih. Svi izvođači skupa izveli su i posljednju točku, koja je prerasla u himnu ove manifestacije, a to je pjesma *Subotica*, za koju je glazbu i tekst napisala **Đula Milodanović**, a aranžman uradio **Mario Tikvicki**.

Nastupili su: Antonija Ivković Ivandekić, Luka Vukov, Marija Vukov, Ivan Vukov, Anastazija Kovač, Marko Margetić, Marta Vukmanov Šimokov i Marijan Ivanković Radaković (duet), Matea Dulić, Magdalena Kujundžić, Sara Dulić, Matea Bako i Barbara Dulić (duet), Martin Dulić, Sara Vojnić Hajduk, Matej Vojnić Mijatov, Lana Gabrić, Filip Ivković Ivandekić, Katarina Vukadinović, Ema Ivković, Jakov Vukov, Roko Piuković i Dječji zbor HKPD-a Đurđin.

Ž.V.

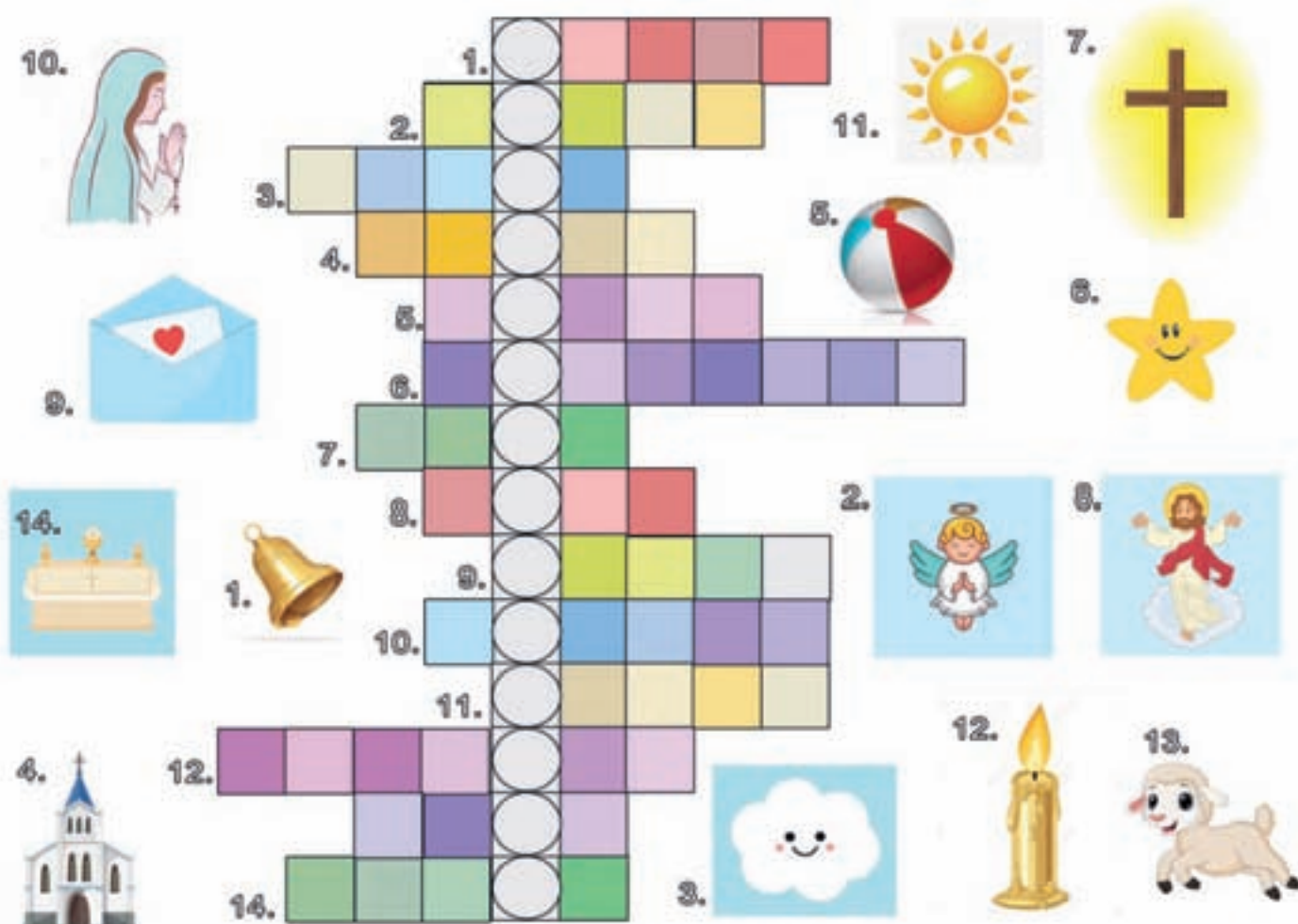


Božja prisutnost među nama

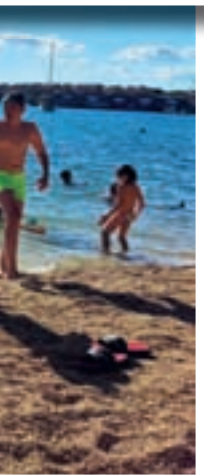
Radujem se što smo ponovo zajedno! Ove školske godine ćemo se malo bolje upoznati sa svetim znakovima koje nam je ostavio Gospodin Isus. Zovu se SAKRAMENTI. Isus nije želio samo reći da nas voli, htio nam je to i pokazati. Zato je ustanovio sakramente. Oni predstavljaju Boga – njegovu prisutnost, ljubav i milost koje ne vidimo. Neki ljudi žale što nisu živjeli u doba kada je Isus hodao zemljom, a ne primjećuju sakramente. Ono što je nekada bilo vidljivo u zemaljskom Isusu, sada je vidljivo u sakramentima. Možemo ih nazvati i milosnim darovima ili otajstvima. Budući da je Božja ljubav prema nama puno veća nego što možemo zamisliti ili izreći, tako su i sakramenti puno više od onoga što možemo razumjeti. Ima ih sedam:

1. Krštenje
2. Potvrda
3. Pričest (Euharistija)
4. Pokora (pomirenje ili ispovijed)
5. Bolesničko pomazanje
6. Sveti red
7. Ženidba

Riješi križaljku i upoznaj još jedan naziv za sakramente.







**Ljeto
iza nas**





SCENA PRVA: Jure je za novu školsku godinu dobio ekstra nove tenisice, prave za basket. Mama je rekla: »Nisam se lako odlučila kupiti ove, zaista su skupe, ali zašlужио si. Bio si odličan u školi i izvrstan na treninzima i teknama, pa si dobio ove za koje kažeš da su odlične. Nosi ih, čuvaj da se ne upropaste prebrzo (druge dobijaš tek nagodinu!) i – uživaj, Jure moj...«. Cmoknuo je mamu tako da je ciknula: »Ju, sine, srušit ćeš me... Raste ti brada, osjetim ti na obrazu, tata ćete morati poučiti kako se brije...«. Taj dan je bio jedan od naj sretnijih! Sve to novo što mu se počinje dešavati (cool, zaista cool) mora što prije ispričati Sari. Za bradu, osobito.

SCENA DRUGA: Sara također ima novosti – novu kratku frizuru (malo je pretjerala sa seštrom u isprobavanju boja za kosu i zbilja joj se upropastila, te njena teta Bilja »naredila« rezanje), koja uopće nije loša, ali je Sari još jako čudno bez njenih kovrčica oko ušiju. Kako će se svidjeti Juri to čudo na njevoj glavi? Tenisice su stare, na žalost mama i tata su sve novce ulagali u vikendicu i u sestrin faks, pa je za nju ostalo – ništa! Još se buni, ali joj ne vrijedi, jer je mama rekla: »Sarice dušice, moraš razumjeti. U krizi smo na milijun načina tata i ja. Sačekaj, bit će vrijeme za novu robu, sad nosi staro ili se snađi s Tarinim krpicama. Inače su vam ormari prepuni«. U odjelu imaju novu učenicu

(i susjedu, na putu doma su otkrile da stanuje ulaz do nje, yes!). Zove se Klara i totalka je cool. Nosi crno, ali ne onako previše s lancima i sl. (to je već onako – stereotip), šminka se, ali ne prejak (pa se nastavnici ne bune), pametna je i ima sve pet, jer zaista zna, i honorarno – glumi u kazalištu! Nije li fora? Doselili su iz centra i sad je Sari skoro prva susjeda. I, sa Sarom se odmah nekako »našla«. Ma, koga briga za tenisice« (Klara nosi STARE marinke ;)).

SCENA TREĆA: Na velikom odmoru je Jure onako coolerski pošao do Sare. Na putu do nje nekoliko frendova i frendica ga je zaustavilo da ga pitaju za tenisice i potapšu ga po leđima i kažu mu »Kralj si!«. Čuj, komu ne bi godilo ;). Kad je konačno stigao do Sare, vidio je da stoji s Klarom i na jedne sluške slušaju glazbu i kao nešto plešu. Kad je htio progovoriti i pružio ruku Klari da se upoznaju, Sara ga je ušutkala stavljajući prst na usta i onako usput poslala pusu (imaju već taj tajni znak – on i ona znaju, drugi ne), a Klara je onako uz plesni pokret mahnula za »Bok« i »Šetaj malo«. Okrenuo se od njih dvije i pošao na drugi kraj dvorišta, jer taj izraz koji mu se stvorio na licu uopće ne paše uz tenisice.



SCENA ČETVRTA: Juri nije baš jasno, ali osjeća se izbačen. Ok, od Sare nije očekivao pohvalu za tenisice, bradu se nadao da će primijetiti ako se bar prijateljski zagrlje, kako znaju. Ali, ovako da ga ušutka i potjera zbog nove frendice? Pitao se što bi ona napravila da je on tako nešto? Morat će pokušati saznati što se događa, ali ne večeras (odgovorila mu je na poruku) jer je večeras Sara kod Klare doma...

(vh)

NEVALJALI GUSANI

Za Katicu i njene sestre petak je bio najdraži dan, jel je bio pijačni dan u varoši, pa su babo i mama nosili koješta na pecu prodavat, a one su ostajale s majkom i didom kod kuće. Dida je uvek štogod šuško po gumnu, popravljao štogod jel je išo u atar obač njive i pogledat kaki su usivi. Majka je uz kuvanje uvek napravila malo vrimenta da dici ispuni koju želju i usput im štogod divani. Znala je majka dobro koliko curice vole kad im na plotni šporeta peče narizani krumpir jel im uprži šećera pa metne malo maka jel nasickani ora. Dida se na to malo jidio jel nije volio da troše šećer di nije nužda, al majka je uživala kad dici ugađa. Curice su je zdravo volile i slušale kad im štogod zapovidala. Pomagale su one majki u bašči, pa oko kvočke i pilića, donosile joj ogriva u kujnu, pomele ispid kuće i druge sitne poslove koje su one znale i mogle.

I tog petka je starija sestra išla u škulu prija podne, a Katica i Beba su bile kod kuće. Kad su zgotovile poslove koje im je majka zadala, išle su se sigrat. Izmed košare i šupe, pa do čardaka, bio je razmak di su namistite sonce na proštace da ne trunu na zemlji od vlage. E, na tim soncama su se curice znale dugo, lipo sigrat. Zamišljale su da su upregle konje pa kočijaše, a još bi i prutićima malo ko šibale konje i vikale na nji. Jel su, ko, putovale vozom drugoj majki u selo. Onda bi govorile: Ču, ču, ču, uhu! – ko da voz juri i zviždi.

I sigrale bi se Bog zna koliko još da odnikud nisu doletile guske, gačući i lepršajući krilima. Dica su se zdravo poplašila, a Beba je još i crvenu aljinicu imala, što je još više razdražilo gusane pa su siktali na nji. Katica se uplašila i skočila sa sonca pa stala uza zid, nuz šupu, a Beba je ostala sideći i vrišteći od strava. Onda je Katica uzela niku dasku, što je bila naslonita na zid, pa je metila ispid sebe. Guske su lepršale krilima i gakale, a Beba vrištala, a Katica iza daske od strava oči zatvorila. Čula je majku di ruži i tuče guske metlom. Kad je sklonila dasku, vidila je da majka drži uplakanu sestricu i da joj tare lice pregačom. Malo bisna je majka pogledala na Katicu i unela u kujnu Bebu koja je još jicala, a niz usta i bradicu joj je curila krv. Majka je umila i otrla, a pokidana usna joj je bila krvava i debela. Katica se počela drečit, a majka ju je ukorila:

– Samo kad si se ti sakrila, a baš te briga za sestricu.

Na to se Katica još više ražalostila, a bilo joj je zdravo žao sestrice. I majka se malo stužila pa je pogladila po kosi i kazala:

– Pa i ti si još mala, nisi mogla ništa.

Beba je tijo jicala, a sestra je sila do nje na krevetu i čvrsto je zagrlila. U sebi je obećala da će od sad uvek pazit na sestricu i da će je branit od gusaka i sveg redom...

Katarina Firanj



UŽINASTA RASPRAVA



POČELA JE  , A S NJOM I ONO  DOSADNO ??? »ŠTO ŽELIŠ ZA UŽINU?«
 – MAMA, UČITELJICA JE ZABRAŃILA SENDVIČ. – REKLA JE ANA.  , SMIJEMO NOSITI SAMO VOĆE ILI
 – OOOO, SVIĐA MI SE TA IDEJA! – ODGOVORILA JE MAMA.

NA TRŽNICI JE MAMA KUPILA PUNO JESENJEG
 KADA SE VRATILA  TRAŽILA JE OD OBITELJI
 IDEJE I ŽELJE.



SVATKO JE RADO SUDJELOVAO.

MAMA JE NAPRAVILA PLAN KAKO BI SVATKO JEDAN DAN SVIMA PRIPREMAO UŽINU, ČAK I MAMI I TATI.

DANI	TKO PRIPREMA	ŠTO PRIPREMA
PONEDJELJAK	MAMA	
UTORAK	TATA	
SRIJEDA	LUKA	JABUKA I  DUNJA
ČETVRTAK	ANA	
PETAK	IVAN	CIKLA,  MRKVA, JABUKA

OVA VOĆNA I POVRTNA JESENJA IDEJA DOPALA SE SVIMA, PA SU JE OSIM DJECE U ŠKOLU, NOSILI I MAMA I TATA NA POSAO.

DOBRO NAM DOŠLA, JESENI!



BUNDEVA U VRTU - SKEČ

BUNDEVA: KAKO JE LIJEP OVAJ JESENSKI DAN. GODI MI SUNCE NAKON DUGE KIŠE. NE BI MI ŠKODILO DA NARASTEM JOŠ VIŠE.

ZELJE: DOSADNA BUNDEVO I TAKO SI PREDEBELA. ZAR MISLIŠ DA JE TVOJA GREDICA CIJELA? I ZAR MISLIŠ DA TEBE SADE JER SI NEKA LJEPOTA. U STRAŠILO ĆE TE PRETVORITI NA KRAJU ŽIVOTA.

BUNDEVA: MOŽDA ME IZABERU ZA KRALJICU NEKOG BALA. I DOK TAMO BUDEM CAREVALA, SJETIT ĆU SE KAKO VAM JE SUDBINA JADNA, DOK VAS ŽVAČU NEČIJA USTA GLADNA.

KRUMPIR: ZAR MISLIŠ DA JE SRAMOTA U OBJED SE PRETVORITI. ZA NAS KRUMPIRE TO JE NAJVEĆA SLAVA.

PAPRIKA: I JA TAKOĐER ŽELIM POSTATI SALATA, TO SU PRIJE MENE BILI I MOJI MAMA I TATA.

BUNDEVA: VAŠE ŽELJE I PRILIČE NEKOM TKO JE TAKO NEVAŽAN I MALI. U VISOKO DRUŠTVO NE BI VAM NI DALI. ALI GLE, VEĆ DOLAZI NETKO TKO ĆE ME SIGURNO PRIMIJETITI. DA ME ODNESE IZ OVOG BLATA, SIGURNO ĆE SE SJETITI.

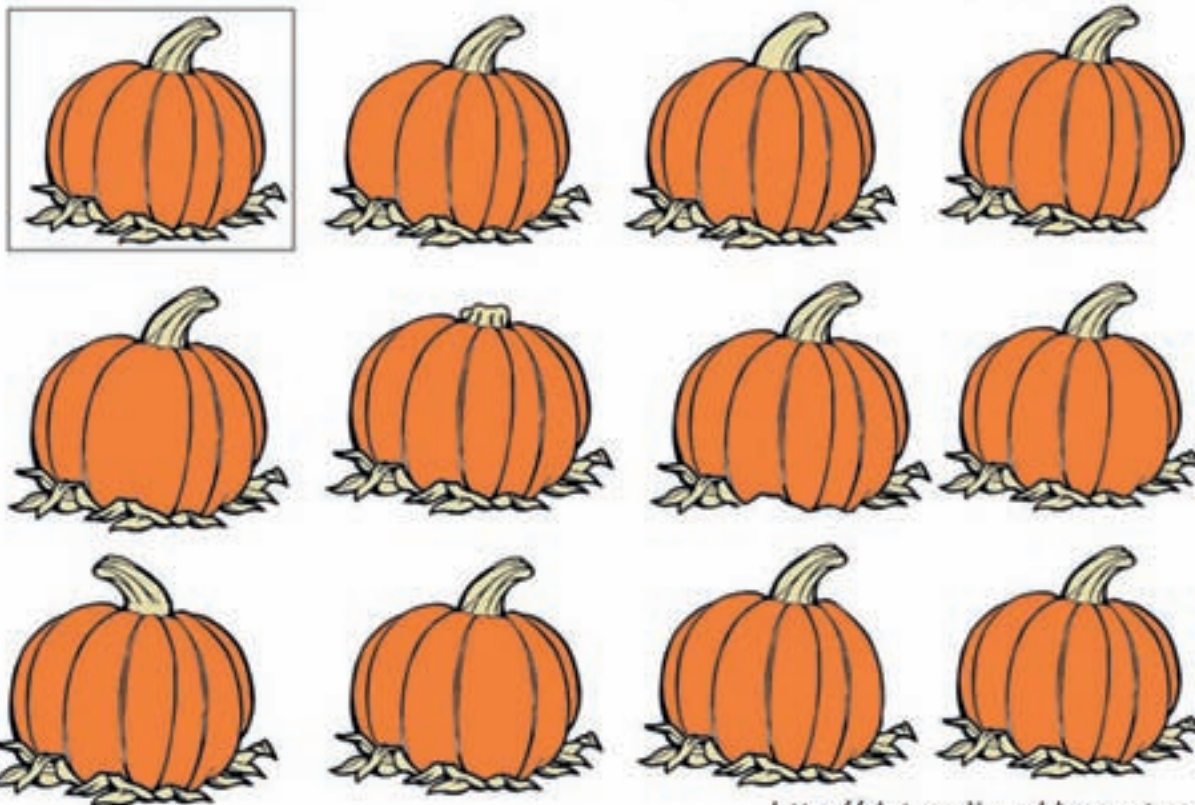
(DOLAZE DJEČAK I DJEVOJČICA.)

DJEČAK: POGLEDAJ, BAŠ DOBRO ŠTO SMO SE U ŠETNJU ODVAŽILI, JER NAŠLI SMO BUNDEVU KAKVU SMO I TRAŽILI.

DJEVOJČICA: ZA JESENSKU SVEČANOST UKRASE ĆEMO PRAVITI, DUGO SE IGRATI, PJEVATI I SLAVITI.

GORANA BENČIĆ-HUĐIN

SAMO JE JEDNA BUNDEVA POTPUNO JEDNAKA PRVOJ. OTKRIJ KOJA.



<http://zlatna-djeca.blogspot.com/>

TOČAN ODGOVOR: POSLEDNJA BUNDEVA.



V♥LIM VOJV♥DINU

Družimo se i ove školske godine. Pripremili smo vam nova pitanja i zanimljivosti iz naše lijepe Vojvodine.

1. Koje su najstarije toplice u Vojvodini?

- a) Slankamen
- b) Vrdnik
- c) Kanjiža
- d) Rusanda



To je mjesto gdje nema naglih promjena temperature ili zračnog pritiska, boravak u njima je ugodan tijekom cijele godine. Prema povijesnim izvorima ljekoviti potencijali ovih voda imaju dugi vijek iskorištavanja. Postoje očevitni dokazi kao što je staro tursko kupatilo (amam), da su se u ovim izvorima liječili i tijekom opsade Turaka, pa se smatra najstarijim toplicama u Vojvodini.

3. Za koje vojvođansko mjesto kažu »Misto di Sunce grli Bačku«?

- a) Bač
- b) Sombor
- c) Tavankut
- d) Bajmak



U ovom mjestu postoje brojne manifestacije i programi tijekom cijele godine. Poznato je i po slamarkama, pijesku kao i voću, najviše jabukama i vinu. Hrvatska matica iseljenika ga je 2002. godine proglasila *Najselom*.

2. Koji puta se ove godine organiziraju *Dani ludaje* u Kikindi?

- a) 20.
- b) 35.
- c) 37.
- d) 44.



Ako želite doživjeti atmosferu Banatskog fruštuka, Gostinske sobe, Europskog kutka te sudjelovati u izboru najteže i najduže bundeve, trebate naredne godine posjetiti *Dane ludaje* u Kikindi. Oni će ove godine biti održani od 15. do 19. rujna.

4. Izbaci uljeza – općinu na kojoj se ne prostire Park prirode Jegrička.

- a) Bačka Palanka
- b) Beočin
- c) Temerin
- d) Vrbas



Zaštićeno područje Park prirode Jegrička smješteno je na području južne Bačke, između kanala Dunav – Tisa – Dunav i ušća rijeke Jegričke u Tisu. Ovo močvarno-barsko područje karakterizira pravi mozaik barskih, vodenih i livadskih staništa na kome je prisutan veliki broj zaštićenih vrsta, zbog čega ima nacionalni i međunarodni značaj.

Nacionalni kviz za poticanje čitanja 2022.

Nije lako kad si mlad

S novom školskom godinom počinju i novi kvizovi za poticanje čitanja. Prvi je uvijek *Nacionalni kviz za poticanje čitanja* koji organiziraju Knjižnice grada Zagreba, Hrvatski centar za dječju knjigu te Odjel za djecu i mladež s Mediotekom Gradske knjižnice. Kviz se provodi i u Subotici i okolicama, za djecu viših odjela osnovnih škola koji nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku posredstvom Gradske knjižnice Subotica.

Kviz se organizira u sklopu manifestacije Mjesec hrvatske knjige koji je ove godine posvećen mladima jer je 2022. go-



dina proglašena Europskom godinom mladih. Tema glasi *Generacija K*, čime se aludira na postojeće podjele generacija, a stavlja naglasak na dva ključna pojma – knjigu i knjižnicu. Moto ovogodišnjeg Mjeseca hrvatske knjige je *Misli na sebe – čitaj!* U tom duhu Nacionalni kviz za poticanje čitanja, kao jedan od središnjih programa manifestacije, nosi naziv

Nije lako kad si mlad.

Kao i prošle godine, za rješavanje online kviza koji se nalazi na <https://www.mhk.hr/kviz/> potrebno je pročitati tri knjige:

1. **Elizabeta Končić Trlek:** *Pošta za Li*
2. **Zoran Pongrašić:** *Krive su seka i seka*
3. **Ivana Šojat:** *Oblak čvoraka*

i poslužiti se određenim online izvorima.

Važne obavijesti:

Rok za rješavanje online upitnika je 25. listopada, a kod popunjavanja kviza potrebno je u padajućem meniju odabrati mjesto i školu koju pohađate. Samo točno popunjeni upitnici sudjeluju u izvlačenju nagrada. U Hrvatskom centru za dječju knjigu u Zagrebu krajem listopada bit će izvučena imena dva učenika koji će biti nagrađeni trodnevnom putovanjem u Zagreb na završnu svečanost i javno izvlačenje nagrada koje će biti upriličeno 15. studenoga u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici.

Za ostale sudionike Gradska knjižnica Subotica osigurat će i 15 utješnih nagrada.

Čitajte, uživajte u odličnim knjigama. Sretno!

B. I.

HRCKOVI DETEKTIVI



Točan odgovor iz prošlog broja:

Hrcko je izgubio pisce

Nagrađeni detektivi:

David Cvijanov – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Hana Holpert – OŠ *Bratstvo-jedinstvo*, Bezdan
Relja Pirša – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Lovro Vukov – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
Matea Cvijanov – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Teodora Gorjanac – OŠ *Moša Pijade*, Bereg
Martin Crnković – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
Magdalena Molnar – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Petra Temunović – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
Katarina Vukadinović – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica

Nagradno pitanje:
Etnokamp Hrvatske
čitaonice održan je krajem
kolovoza. Koji po redu?

KUPON

Odgovor:

Ime

Prezime

Adresa

Mjesto

Škola

Razred

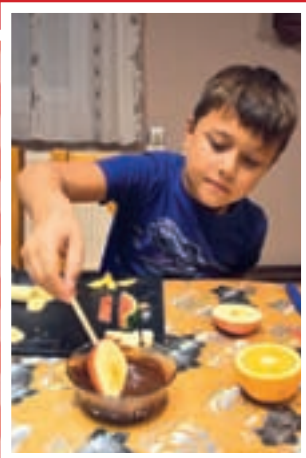
Petrov voćni sladoled

Priprema:

1. Očistite voće.
2. Izrežite željene oblike, primjerice trokut, krug, pravokutnik i slično.
3. Ugurajte štapiće za sladoled u voće.
4. Po želji premažite ili umočite u otopljenu čokoladu.

Dobar tek!

Petrov voćni sladoled je za vas pripremio **Petar Đukić**. Petar pohađa prvi razred Osnovne škole **Matko Vuković** u Subotici. Jako voli čitati i aktivan je član Gradske knjižnice Subotica. Trenira judo i voli igrati nogomet.



Vrijeme pripreve:
5 minuta

Potrebni sastojci:

jabuka



lubenica



breskva



banana



narandža



čokolada



štapići za sladoled



Savjeti veterinara

Moj ljubimac

Imati kućnog ljubimca je veoma slatko. To je netko o kome trebaš brinuti, hraniti ga, voditi u šetnju, igrati se i provoditi svoje vrijeme s njim. Izabrati pravog ljubimca nije lako. Netko više voli psa, a netko mačku, netko možda želi malog zeku, a netko morsko prase. Netko će se pak odlu-



čiti za ptičicu i papagaja, a netko za ribice u akvariju. Oni malo stariji možda imaju konja kojega mogu jahati, dok oni najmlađi za početak imaju samo plišanog medu. Svi oni mogu biti čovjekovi veliki prijatelji i o svakom moramo znati neke osnovne osobine. Ako imamo nekog ljubimca, moramo znati što on može jesti i

koliko puta dnevno. Isto tako treba znati što nikako ne smije jesti. Kada dobro upoznamo našeg ljubimca, mi točno znamo što on želi i što misli, kamo želi ići i što najviše voli jesti. To nije nimalo lako, jer



je potrebno prvo se s njim sprijateljiti i zadržati njegovo povjerenje. Ako to uspiješ, ti si dobio ne samo ljubimca nego i dobrog prijatelja.

Možda će tvoj ljubimac ponekad biti neraspoložen, a možda će ga nešto i boljeti. Ako si ga dobro upoznao, brzo

ćeš to prepoznati i znat ćeš kako mu trebaš pomoći.

Imati kućnog ljubimca je slatka obveza, a prijateljstvo može biti obostrano.

Spec. dr. vet. Mario Tikvicki



PUT OKO SVIJETA U 80 DANA

Passepartout je mladi učenjak koji uvijek sanja o tome da postane istraživač. Jednog dana susreće se s Phileasom, bezobzirnom i pohlepnom žabom, željnom prihvatiti okladu da će oploviti svijet u 80 dana i pritom zaraditi 10 milijuna školjki. Iskoristivši životnu priliku da istraži svijet, Passepartout kreće sa svojim novim prijateljem u ludu i uzbuđljivu avanturu punu obrata i iznenađenja.

VATRENO SRCE

Šesnaestogodišnja Georgia Nolan želi krenuti stopama svog oca i sanja o tome da bude prva vatrogaskinja na svijetu. Kad misteriozni piroman počne paliti seriju podmetnutih požara po Broadwayu, njujorški vatrogasci počinju misteriozno nestajati. Gradonačelnik New Yorka poziva Georgijina oca iz mirovine da vodi istragu o nestancima. Očajnički želeći pomoći ocu i spasiti svoj grad, Georgia se prurušava u mladića zvanog Joe i pridružuje se maloj skupini hrabrih vatrogasaca koji pokušavaju zaustaviti piromana.



U osam smjerova pronađi i precrtaj sljedeće riječi: RODA, UTAKMICA, ŠLJIVE, ZUB, JAJE, TVORNICA, ŽLICA, BIKIKLISTI, ROJ, SALATA, TRŽNICA, UČIONICA, MIŠ, RATAR, ŠUMA, KRUMPIR, VLAK.

Preostala slova dat će konačno rješenje. Upiši ga u kvadratiće ispod osmosmjerkke.

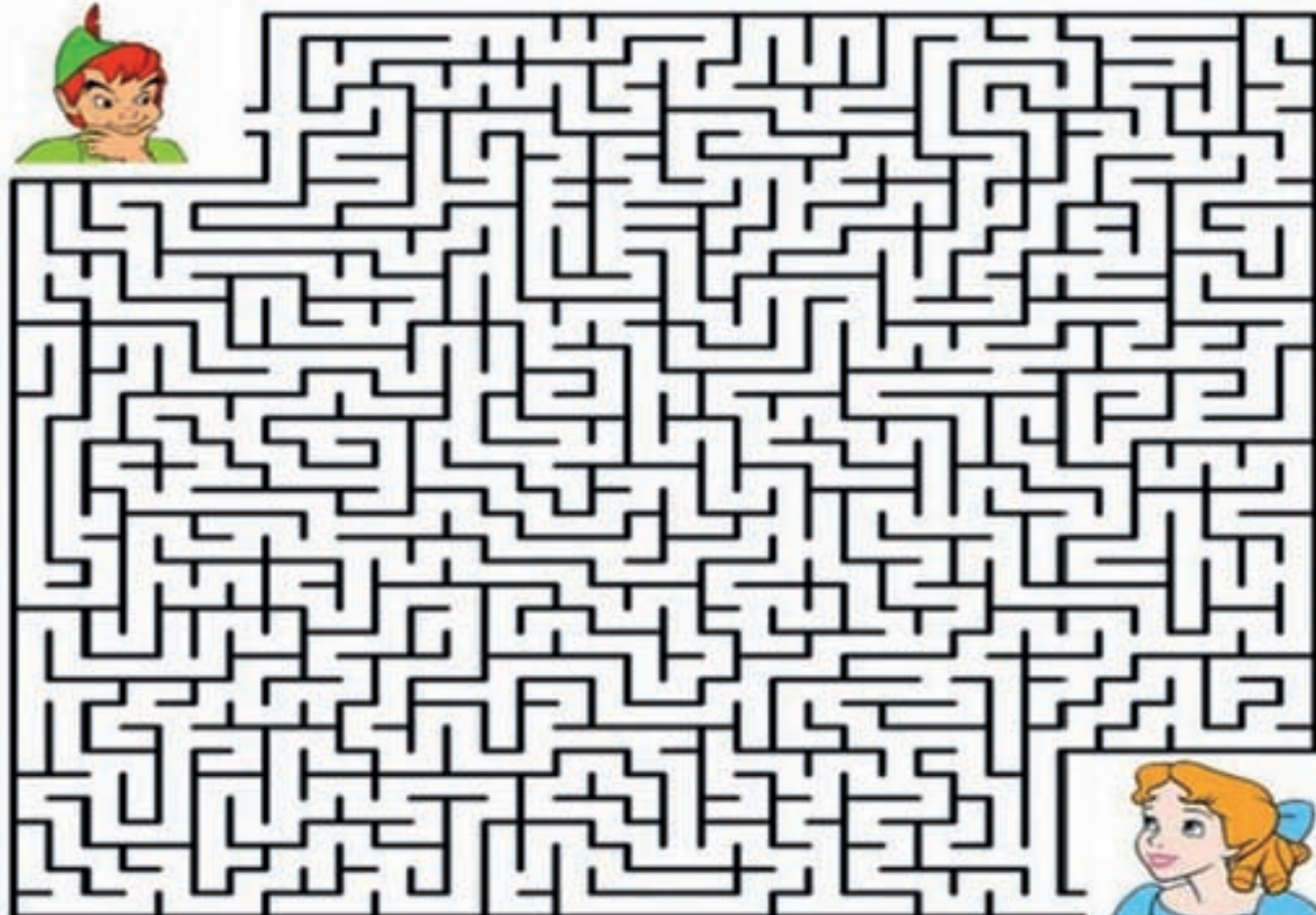


P	L	A	C	I	M	K	A	T	U
E	V	S	I	R	Ž	T	R	V	I
J	L	I	A	L	O	I	Č	T	A
A	A	A	I	L	P	D	S	K	C
J	K	C	C	M	A	I	A	A	I
E	A	A	U	I	L	T	C	A	N
V		R	J	K	N	I	A	M	O
I	K	E	I	Z	N	R	Š	U	I
LJ	E	C	B	Ž	R	I	O	Š	Č
Š	I	U	R	O	M	R	A	V	U
B	Z	T	J	R	A	T	A	R	T

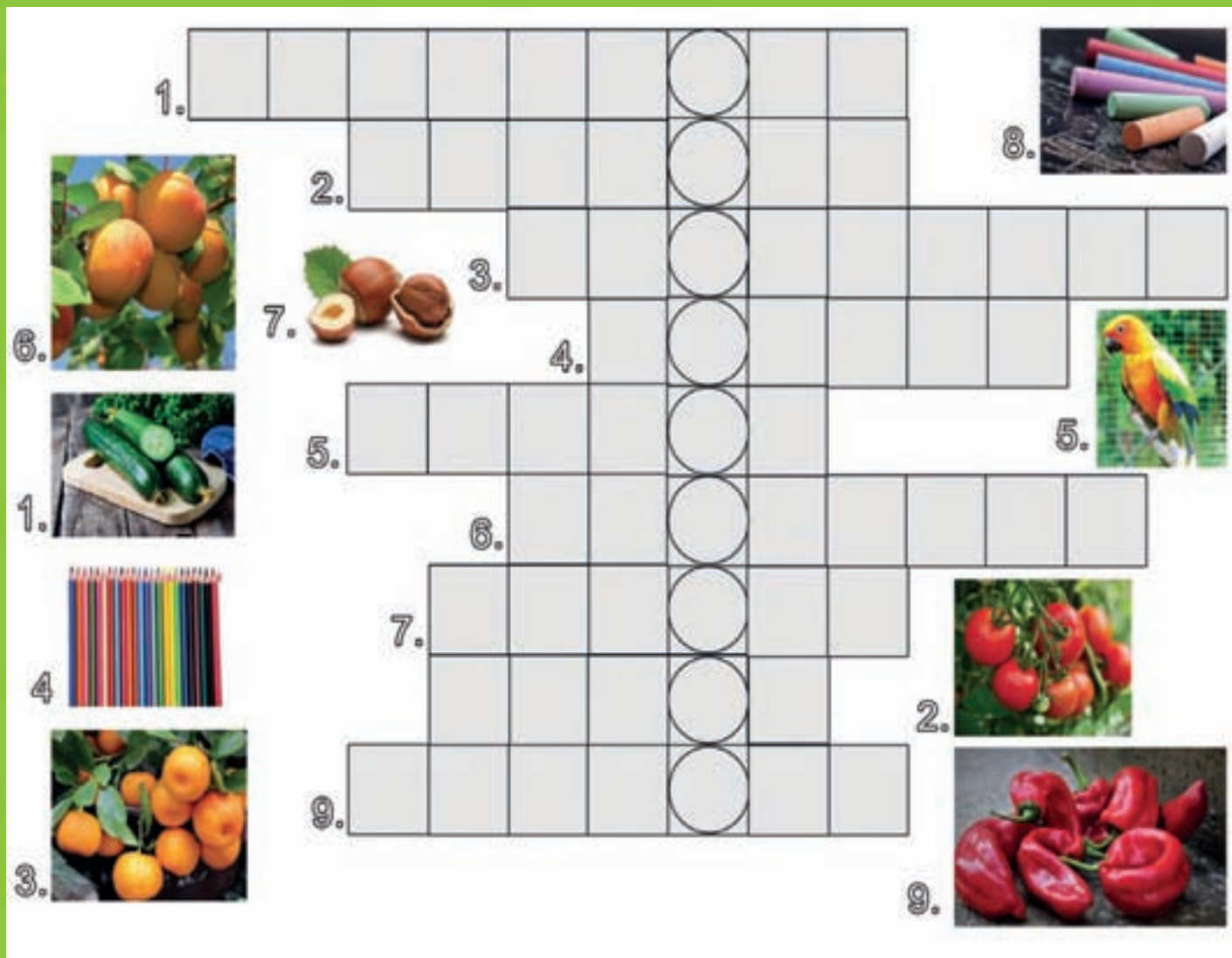
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Pomozi Petru Panu doći do Zvončice!



Riješite križaljku prema ponuđenim slikama i u označenim poljima dobit ćete konačno rješenje.



VICEVI

Kako se zove lav bez grive?
ČeLav!



Marija: – Digitron je čovjekov najbolji prijatelj.

Ivan: – Zašto?

Marija: – Uvijek možeš računati na njega.



Dode Marko kod frizera i frizer ga upita:

– Kako hoćeš da te ošišam?

Marko: – Besplatno.



Koja mačka nije mačka?
Njemačka.



Što se servira, ali se ne jede?
Teniska lopta.



abirint

Križaljke

Osmosnjanke

Mozgalice

Bojanke

Težak početak škole

Broj 86

Tekst: Slađana Husak

Crtao: Petar Tikvicki

